

El segle XX a debat. Jornades l'Hospitalet. 75 anys de ciutat

Transcripció discurs d'obertura

Alcalde de l'Hospitalet

Bona tarda i gràcies, Carles. Vull agrair al Centre d'Estudis que faci aquestes jornades i que faci aquestes reflexions, no solament sobre els temes que avui ens ocupen sinó també sobre d'altres temes. Vivim en un món que evoluciona molt ràpidament, anem a una velocitat molt forta. El mateix Ajuntament, a vegades, com a institució necessita també fer reflexions, però molt sovint, els problemes que tenim damunt la taula no ens permeten abordar aquesta necessària reflexió o aprofundir sobre d'altres aspectes. Per tant, és bo que en una ciutat com la nostra -i això a més és el que li dóna aquest sentit diferencial i aquest sentit de ciutat- hi hagi entitats que es preocupin de la reflexió del passat, del present i que apuntin, per tant, idees o respostes si és que a vegades es tenen, dels reptes que hem d'afrontar de cara al futur.

Avui aquestes jornades es fan en el marc del 75è aniversari del títol de ciutat. L'any 1925, un dels motius pels quals es va atorgar el títol de ciutat va estar motivat pel creixement demogràfic que havia tingut l'Hospitalet. A partir del 76 o 77 aquest creixement demogràfic es va aturar i va començar a haver-hi una pèrdua permanent d'habitants, i es va passar de ser una ciutat de 290.000 habitants a una ciutat de 247.000. Bé, l'any 2001, l'any 2000, 75 anys després, no ha estat un any de pèrdua sinó de guany de població. L'Hospitalet ha guanyat 1.000 habi-

tants l'any 2000. Per tant, hem frenat el que ha estat una pèrdua constant de població durant més de vint anys i hem guanyat habitants. Però segurament el fet que passà el 1925 va ser un fet exogen respecte a la ciutat de l'Hospitalet; el tema econòmic d'aquell moment de la ciutat, determinades infraestructures i processos d'immigració van donar com a conseqüència un creixement de l'Hospitalet. I probablement una part d'aquests 1.000 ciutadans nous també avui pertanyen al procés de la immigració. No són comparables segurament les coses que passaven llavors i les que passen ara, però sí que analitzar aquests 75 anys ens dóna una millor perspectiva a tenir present a l'hora de plantejar quines polítiques hem de fer de cara al futur perquè no ens trobem 70 anys després amb barris com Collblanc-la Torrassa, que fruit d'un creixement desordenat, avui hem de fer actuacions molt profundes per poder resoldre els problemes que al seu dia es van fer malament.

Quan hi manifestàvem, al principi del 2000, que des de l'Ajuntament volíem celebrar el 75 aniversari, vam dir molt clarament que no volíem una celebració per posar en valor el que va representar l'any 1925 ni exclusivament per fer un record del que havien estat aquests 75 anys sinó que justament volíem aprofitar els 75 anys per continuar aprofundint en una idea que mai no estarà acabada, que és el sentiment de pertinença a la ciutat, el sentiment de força amb què cada dia la gent se senti més d'aquesta ciutat, perquè solament així se'n podrà garantir el futur.

Vinc ara del meu despatx, acabo de tenir una entrevista amb el president de la Fira Internacional de Mostres de Barcelona. La Fira Internacional de Barcelona s'ha col·locat a la nostra ciutat, això no ens reportarà identitat. En la Fira Internacional de Mostres, la identitat és de la Fira; això ens aportarà, per contra, ser una locomotora que actuï per resoldre un problema d'un territori i per acabar amb aquella frontera de la perifèria respecte a determinades activitats econòmiques i del servei. Però, per què no dir-ho, hem d'aprofitar que quan determinats equipaments d'aquestes característiques es col·loquen a la nostra ciutat, ajudin també la ciutat. I, per tant, que aquesta fira o algun esdeveniment que es faci allà serveixin també per potenciar la ciutat. I dic això perquè en la mesura que les fronteres vagin desapareixent i pràcticament estan desapareixent aquelles fronteres que definien clarament la diferència entre Barcelona i l'Hospitalet quan, d'aquí a quatre o cinc anys, aquella caserna de Lepant que ara ja no hi és, però quan ja hi hagi la Ciutat Judicial, quan aquesta Fira Internacional s'apropi al passeig de la Zona Franca i tingui la porta de Montjuïc i la porta de l'Hospitalet, serà molt difícil trobar la frontera per saber on és l'Hospitalet i on comença Barcelona. Llavors, quan tot això desaparegui, la personalitat específica de la ciutat serà la que li donin els seus habitants, aquest sentiment de ser, aquest sentiment de pertinença i el dinamisme que tinguin les seves entitats, serà, perquè el territori s'haurà uniformat. I, per tant, és en aquest sentit que tasques com la que fa el Centre d'Estudis i d'altres entitats, són molt, molt importants.

Aquesta és una ciutat de la qual no em toca parlar avui a mi, perquè seran els ponents els que faran l'anàlisi de quina ha estat l'evolució durant aquest segle. Però, evidentment, la ciutat ha tingut una transformació molt potent, molt important en aquests darrers vint anys. Però tenim, des del meu punt de vista, reptes per al futur. El primer de tots: s'acaba d'entregar l'estudi elaborat per la comissió dels experts, creada a instància del Parlament Català. Aquesta comissió ha entregat el seu informe de com ha de ser el futur territorial i la divisió territorial. Jo crec que, a diferència del 1987, en què l'Hospitalet va jugar un paper passiu en aquella conformació de la distribució

territorial, ara és fonamental jugar un paper actiu. Per tant, haurem d'estar presents en aquesta discussió per determinar de quina manera ens ha d'afectar positivament o negativament aquesta divisió territorial. I això és un debat que està ja obert, per tant, nosaltres com a ciutat és bo que interioritzem aquesta part i que en participem. Perquè hem de veure, evidentment, el que passa al nostre voltant, perquè el que passa al nostre voltant ens afecta d'una manera directa. Quan es discutia el tema de la línia 9 del metro, de si podria passar per un lloc o que podria passar per un altre, resulta que depèn per on passés, l'Hospitalet podria tenir o podria projectar el seu futur amb més força o amb menys força. Per sort, avui hem dit i podem dir que la línia 9 del metro afecta molt positivament el futur d'aquesta ciutat. Però per a això va ser necessari jugar el paper de participació en aquesta realitat àmplia metropolitana. Per tant, hem d'apostar de cara al futur d'aquest segle XXI, d'aquest 2010 com a fita, com a referència, perquè els projectes de futur immediat, els projectes generals no ens afectin negativament i sí que ens afectin positivament; que quan es faci l'hotel del Richard Rogers, l'important serà el Richard Rogers perquè ha fet un hotel de referència. Però hem de procurar que això no sigui incompatible amb el fet que a la vegada ajudi la ciutat, que les noves infraestructures de l'AVE o d'altres infraestructures no ens deixin ferides sinó tot al contrari, que ajudin a reformar aquesta ciutat.

I al final hem de tenir un objectiu: la ciutat ha de funcionar des del punt de vista del que és la ciutat com a territori, però la ciutat també és un conjunt de persones que hi viuen, i hem de donar resposta als problemes que tenen aquestes persones. Abans el dèficit era d'habitatges, avui hi continua havent un dèficit d'habitatges. He dit abans que hem guanyat 1.000 habitants, mai més tornarem -i això és bo- a tenir 280.000 habitants, mai més. Però hem de continuar fent habitatges, i aquest és un altre repte. Perquè fa deu anys, i ho sabeu millor que jo els experts, en un habitatge vivien 3,4 o 3,5 persones; avui estem aquí, en aquesta ciutat, amb 2,7 persones, i al 2010 estarem amb 2,4 i, per tant, per poder mantenir una població de 240.000 o 235.000 habitants necessitem crear més habitatges; i a la vegada hem de crear també més activitats econòmiques, perquè cada dia més aquesta ciutat, que ja té avui més de 63.000 llocs de feina localitzats al seu terme municipal, pot dir que no és solament la segona ciutat de Catalunya en nombre d'habitants sinó que és la segona ciutat de Catalunya també en nombre de llocs de feina localitzats al seu terme municipal; i ha de continuar creixent en aquesta direcció. I ha de continuar creixent en la qualitat de vida, en el patrimoni verd, hem de ser cada dia una ciutat més sostenible, més respectuosa amb el medi ambient i, a la vegada, tot això és el que ha de conformar el nostre repte i el nostre futur. I hem de saber, i aquest serà el nostre repte, com aquest futur que en alguns barris està garantit el fem compatible amb resoldre els problemes d'altres barris, aquells barris que van néixer als anys 60, aquells barris que van néixer als anys 30, aquells barris que avui tenen tipologies de problemes als quals haurem de ser capaços de donar una resposta. I per a tot això necessitem reflexions, no solament necessitem polítiques actives que donin resposta als problemes concrets, que els tenim aquí, que els podem quantificar, necessitem també reflexionar.

I jo confio i desitjo que d'aquesta posada en comú d'aquestes ponències no solament surti la constatació del que ha estat una evolució històrica en els seus vessants positius i en els seus vessants negatius sinó que surti també la constatació d'una realitat, però sobretot d'un repte de futur a curt termini. Aquesta és una àrea molt dinàmica, tenim molts projectes; si sabem jugar bé les cartes en aquests projectes, jo crec que podrem fer compatibles tres coses que serien el repte d'aquesta ciutat. La primera, la més

important: que no es despersionalitzí la personalitat pròpia de la ciutat, tot al contrari, que es potencií la personalització i la personalitat de la ciutat. La segona és que no som una illa, que formem part d'una realitat metropolitana i hem de jugar i ens hem de beneficiar d'aquesta pertinença. I la tercera, lògicament, que el que resulti finalment de tot el que ha de passar en aquesta àrea metropolitana, nosaltres, a diferència del que va passar històricament, no hem de ser l'espai residual on van les activitats que alguns no volen sinó que hem de ser un espai central, per tant, que participa com a primera persona en aquestes activitats principals i juga el paper que li pertoca. Per tant, us animo, i al Centre d'Estudis li dono les gràcies una vegada més perquè continuï fent tota aquesta tasca que nosaltres des de la institució ni podem fer i, fins i tot, és que no en sabem. Per tant, recorrerem sempre a aquestes reflexions que són absolutament necessàries i imprescindibles, perquè sí que és veritat, jo crec que, hi ha hagut dues etapes. Va haver-hi una etapa als anys 80 en la qual la reflexió no faltava, la reflexió hi era, estava present; el debat era un debat permanent, estava obert; les comarques i les no-comarques, si una cosa o una altra, hi havia una eferescència del debat. Després vam iniciar una època on aquestes qüestions quedaven en un segon terme. Tinc la impressió que, de nou, comença a haver-hi l'interès i la necessitat d'obrir-nos a la reflexió, segurament serà diferent de la que es feia als anys 80; aquesta nova reflexió ha de ser més àmplia, ha de tenir com a referent altres àrees i el propi món. Però jo crec que l'important és que existeixi aquesta reflexió que -darrerament no ha estat prou present- per tal que Hospitalet pugui jugar un paper important i, sobretot, que al final d'aquest procés la nostra ciutat se'n beneficiï. Moltes gràcies i bones jornades.